

Zastavme špirálu sporov a začnime sa rozprávať o Slovensku
Vyhlasenie predstaviteľiek a predstaviteľov občianskych organizácií z celoštátnej konferencie „Na spolupráci záleží“

V moderných dejinách Slovenska zohrala občianska spoločnosť veľakrát kľúčovú úlohu. Naši predchodcovia a predchodkyne stáli v prvých líniách boja proti fašistickej i komunistickej totalite, keď viedli zápas o slobodu a demokraciu. Po roku 1989 sme sa pričínili o decentralizáciu moci, jasné odmietnutie autokratických politických tendencií a prispeli sme k integrácii Slovenska do Európskej únie a Severoatlantickej aliancie. Po vražde Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej sme sa rázne postavili proti zneužívaniu moci, korupcii a klientelizmu.

Počas vážnych kríz – či už šlo o ničivé povodne, pandémiu Covid-19, zvládanie následkov krutej vojny na Ukrajine, alebo pri rôznych ekonomických, sociálnych a bezpečnostných skúškach – občianske organizácie pomáhali jednotlivcom i komunitám a boli partnerom miestnej i regionálnej samospráve a štátu.

Bili sme na poplach, keď sa diala nespravodlivosť, keď bola demokracia v ohrození. Preto ani dnes nemôžeme ostať ticho. Vidíme, ako je naša spoločnosť hlboko rozdelená a frustrovaná z množstva konfliktov a sporov. Trápi nás, že zažívame nebývalý prepad dôvery občanov a občianok v štát a jeho inštitúcie. Ak k tomu pripočítame ťarchu globálnych ekonomických, energetických, environmentálnych a bezpečnostných kríz, tak je zrejmé, že Slovensko opäť stojí na rázcestí.

Preto my, predstaviteľky a predstavitelia občianskych organizácií, prichádzame na prahu 30. výročia demokratickej Slovenskej republiky s touto výzvou:

Zastavme špirálu sporov a začnime úprimný dialóg o budúcnosti Slovenska.

Po nedávnom teroristickom útoku, ktorý znamenal smrť Juraja Vankuliča a Matúša Horvátha, sme si naplno uvedomili krehkosť a zraniteľnosť našej demokracie. Musíme teraz ako spoločnosť – bez ohľadu na naše politické preferencie, náboženské presvedčenie, etnicitu, národnosť, rodovú identitu alebo sexuálnu orientáciu – urobiť všetko preto, aby sme predišli ďalšej spoločenskej polarizácii. Zároveň však ostro odsudzujeme snahy jednotlivcov či skupín smerujúce k podpore nedemokratických riešení problémov, či obmedzovaniu základných práv a slobôd.

Ponúkame našu ochotu, skúsenosti, ľudské i odborné kapacity, aby sme pomohli prekonať túto situáciu. Naším cieľom je prostredníctvom trpezlivého dialógu postupne znižovať napätie v spoločnosti a pomôcť otvoriť diskusiu o budúcnosti Slovenska. Diskusiu o efektívnom, spravodlivom a solidárnom štáte, ktorý zabezpečí ľuďom plnohodnotný život bez predsudkov a strachu. O slobodnej demokratickej krajine s dôverou v náš spoločný domov.

Obraciame sa s touto výzvou na najvyšších ústavných predstaviteľov a predstaviteľky, politických a spoločenských lídrov a líderky, zástupcov a zástupkyne podnikateľského sektora, ako aj predstaviteľov a predstaviteľky cirkví.

Žiadame vládu SR, aby prišla s konkrétnymi návrhmi na financovanie programov, ktoré podporia znižovanie napätia a konfliktov, prevenciu násilia v školách, komunitách a regiónoch naprieč Slovenskom.

Začneme však od seba. Ako účastníci a účastníčky konferencie prostredníctvom Komory mimovládnych neziskových organizácií ponúkame Rade vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie, Úradu

splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a ďalším inštitúciám verejnej správy dialóg o znižovaní napätia.

Pozývame k tomuto nevyhnutnému dialógu ľudí žijúcich na Slovensku, ktorí ho spolu s nami uskutočnia.